

איפה הייתה כיפת ברזל מאת: ד"ר נתן פרבר, 23.8.2016

"איפה הייתה הכיפה?" אחת מהשתיים: או שהיא לא הייתה במקום משום שמפעיליה יודעים בברור כי היא לא מסוגלת ליירט קאסמים. או שהייתה ונכשלה ביירוט (כצפוי) ועל כך לא מספרים לנו. כך או אחרת, "כיפת ברזל" שנועדה מלכתחילה להגנת "עוטף עזה" לא מסוגלת למלא משימה זו!

"איפה הייתה כיפת ברזל" שואל / מיתמם רון בן ישי (ynet, 22.08.16) כאילו נוכחותה הייתה יכולה לשנות משהו.
"מדוע הרקטה לא יורטה על ידי סוללת "כיפת ברזל" שואל / מיתמם יוסי יהושע וחבריו (ידיעות אחרונות 22.08.16).
איפה הייתה כיפת ברזל כשרקטת קאסם (או גראד) נחתה על גג גן ילדים בשדרות לפני חודש וחצי?

איפה הייתה כיפת ברזל בעוד כמה אירועים חמורים שהתרחשו בשדרות ובמקומות רבים אחרים בעוטף עזה מאז "צוק איתן"?
התשובה המגוחכת / מטופשת / נלעגת כפי שמביא אותה רון בן ישי בעצמו: "צריך לאפשר לסוללות להתאמן ולבצע תחזוקה" (זה מה שאומר צה"ל). האם בעתות חירום לא ניתן לבצע תחזוקה שוטפת בשדה? האין זה מה שעושים בשריון, בספינות ח"י ובמערכות מורכבות פי כמה?

האם תחזוקה שוטפת בבסיס חשובה יותר בעתות חירום מאשר הגנה על חיי התושבים? האם כל הסוללות היו בתחזוקה שוטפת בו בזמן? האם זה מקרה שתמיד, אבל תמיד הסוללה בשדרות לא נמצאת במקום?

רון בן ישי מביא הסבר שהוא ממש שיא הציניות. צה"ל טוען כי: "צריך להחזיק סוללות כיפת ברזל בכוננות לאפשרות שתהיה התפתחות לא רצויה" (ניסוח שמתאים סגנונית להחלטה של מועצת הביטחון). כלומר: מה שקרה אתמול לא נכלל בקטגוריה של "התפתחות לא רצויה". זה היה סתם ירי על תושבים מסכנים... בכלל, הרבה יותר חשוב למרק את האבק מהמכ"מים של "כיפת ברזל" (אי שם בבסיס הנוח של חיל האוויר) מאשר להגן על תושבי שדרות.

למה לרבים מאתנו יש תחושה שכל הזמן לועגים לתבונתנו? הרי ממש עושים מאתנו צחוק והכל מנוסח במין שפה "כאילו מקצועית", "כאילו ביטחונית". למה לא להגיד את הסיבה האמתית?

שנים על שנים אנו טוענים שלכיפת ברזל אין מענה לפצמ"רים, קאסמים ורקטות קצרות טווח. במהלך "צוק איתן" נורו לעבר "עוטף עזה" כ-1,700 פצמ"רים וקאסמים שטווחם קצר מ-7 ק"מ. אף לא אחד מהם יורט. בנוסף נורו לעבר "עוטף עזה" עוד כ-1,000 רקטות. רק 70 יורטו. עשרות אלפי תושבים נסו מבתיהם. ההרס במקום היה נורא. אבל, רון בן ישי ממשיך לדבר על 90% הצלחה. זה אולי (לא בטוח) היה אחוז הצלחה בת"א (לעברה נורו רק 3% מכלל הרקטות שנורו ב"צוק איתן").

ב"עוטף עזה" הצלחת הכיפה הייתה אפס בריבוע ומצב זה לא השתנה עד היום. רון בן ישי כותב: "לנגב המערבי מגיעים רק קאסם ודומיו שמגיעים לטווח של ק"מ ספורים". כמובן. הרי זו בדיוק האסטרטגיה של החמאס. לירות למערב הנגב את כל מה שכיפת ברזל לא מסוגלת ליירט. מדוע לבזבז רקטות גראד, אותן ניתן לירות לבאר שבע או לאשדוד?

הסיום של רון בן ישי, מדהים בחדות אבחנתו האסטרטגית: "זה (כלומר: הרקטות הנורות למערב הנגב) טרף אידיאלי לכיפת ברזל". אפשר להתפוצץ. לפעמים התחושה היא שחייבים לעלות מהר על הגג ולצרוח: "יהודים! מרמים אתכם. התקשורת מאכילה אתכם לוקשים".

כיפת ברזל היא תרמית קולוסלית המבוססת על צירוף של כמה עובדות שכל אחד יכול להבין בקלות:

(א) לכל הרקטות הנורות עלינו יש ראש קרבי (רש"ק) "חלשלוש". בערך כמו של פגז ארטילרי. הוא בלתי רלבנטי לגבי אנשים במקלט או ממ"ד. הוא גם לא יכול לגרום נזק רציני למבנה (אלא אם כן פגיעתו ישירה, אירוע נדיר ביותר). הדוגמא הקלסית הייתה אתמול בשדרות. קאסם נחת בין שני בתים, אך לא היו נפגעים והנזק היה אפסי. כך כמעט הוא המצב לגבי גראד (קצת יותר מסוכן מקאסם).

(ב) רוב שטחי הערים (70%-80%) מורכבים ממרחבים הכוללים: פארקים, שטחי בור בין שכונות, מגרשי חניה, צמתים רחבי ידיים, גנים ציבוריים, מגרשי ספורט וכדומה. האלמנטים הפגיעים (בתים וחצרותיהם) מהווים כ-25% מהשטח.

במילים אחרות: בלי שום הגנה כ-75% מהרקטות המגיעות לאזורי ישוב פוגעות בשטחים אלה. הן לא גורמות כל נזק מסיבות:

(1) זאת משום שהטווח הקטלני של רקטה אפילו נגד אנשים עומדים הוא עשרות בודדות של מטרים (אנשים כזכור לא נמצאים בשטח בזמן אזעקה ובוודאי שהם לא עומדים).

(2) מול בניינים הטווח הקטלני הוא מטרים בודדים.

שתי עובדות אלה מנוצלות למה שנקרא: "בלוף השטחים הפתוחים". איך הוא פועל?

השטחים הפתוחים בכל עיר הם עצומים, אבל הם מורכבים מפסיפס של שטחים קטנטנים. מה כבר יכול להיות גודלו של גן ציבורי? מערכת "כיפת ברזל" לא מסוגלת לחזות האם רקטה הנמצאת באוויר תנחת באחד השטחים הקטנטנים האלה.

מדוע? כי חיזוי נקודת הפגיעה שלה נעשה בדיוק של 200-300 מטר. איך יודעים? "אבי הכיפה" ד"ר דני גולד אמר בכנס INSS שנערך ב-02.06.13: "איכון נקודת הפגיעה הוא ברמת שכונה". חד וחלק. מה גודל שכונה? ישפוט כל אחד.

המסקנה החד משמעית היא שכל רקטה הנורית לעבר שטח ישוב חייבת ביירוט. בפועל מספר גדול מאד של רקטות מוחטאות על ידי מערכת ההגנה. ב"עוטף עזה" רובן הוחטאו. מצד שני רוב הרקטות שהוחטאו לא גרמו נזקים. האם לדווח עליהן כעל כישלונות יירוט? לא חייבים. אפשר להגיד כי הן נחתו בשטחים פתוחים (מה שעובדתית נכון).

זה הבסיס ל"בלוף השטחים הפתוחים". כשדובר צה"ל מדבר על רקטות (או פצמ"רים) שנפלו לשטחים פתוחים הוא אינו עושה הבחנה בין שטחים פתוחים מחוץ לערים לשטחים פתוחים בתוך הערים (שאינן להם כל משמעות לצורך העניין).

כאמור, כל זה מתאפשר בעיקר עקב הרש"ק החלשלוש של רקטות האויב. לו היה מדובר ברקטות כבדות יותר (לחיזבאללה יש אלפי רקטות כבדות בעלות רש"ק של 200-500 ק"ג ואף יותר) המצב היה שונה בתכלית.

נחזור, אם כן, לשאלה: "איפה הייתה הכיפה?"

אחת מהשתיים: או שהיא לא הייתה במקום משום שמפעיליה יודעים בברור כי היא לא מסוגלת ליירט קאסמים. או שהייתה ונכשלה ביירוט (כצפוי) ועל כך לא מספרים לנו.

כך או אחרת, "כיפת ברזל" שנועדה מלכתחילה להגנת "עוטף עזה" לא מסוגלת למלא משימה זו. זאת יודעים לא רק תושבי האזור. יודעים זאת גם כל חברי ועדת חוץ וביטחון. גם התחליף הכושל: "קרן ברזל" (המבוסס על לייזר סיבים) שבק חיים מזמן.

במה, אם כן, אפשר לעודד את רוחם של התושבים? בעוד סיפורי בדיות על מערכת שלעולם לא תעזור להם? איזה צידוק יש למכירת האשליות הסיטונית הזאת?

הערה קטנה לסיום. אחת הצידוקים היותר מטופשים לקיומה של הכיפה היה הבא: כל עוד מיירטים את רקטות האויב, איננו חייבים בצעדים צבאיים קיצוניים. ב"עוטף עזה" הכוונה הייתה לפלישה קרקעית. אתמול, ירי של רקטה אחת שפגעה במרכז שדרות, הוביל לפעולה מסיבית של חיל האוויר (כאשר השאלה המרחפת באוויר היא: האם ההימור הזה לא יוביל להסלמה צבאית?). לפני חודש וחצי כשנחתה רקטה על גג גן ילדים בשדרות, נמנעה פעולה מסיבית רק משום שלא היו ילדים בגן. עניין של מזל.

כלומר: גם ה"נימוק" המתחכם הזה הוא עורבא-פרח. מצפים מאנשים רציניים שיבואו אל העם ויאמרו בגילוי לב: אנו עושים במיטב יכולתנו על מנת להגן עליכם ולהקל על מצוקתכם. ניסינו להביא פתרון מסוים שלא צלח. נמשיך להשקיע בנושא את מיטב כוחנו וברור כי לבסוף הבעיה תיפתר.

במקום זאת נמשכת תעשיית הבלופים כשהתקשורת שותפה מלאה. נמשכת השתקת הקולות המתריעים על הסכנה האדירה בצפון, שם צפויה חזית קשה ומורכבת פי כמה. האם כשהרקטה הבאה תנחת בנהריה תמשכנה הסוללות להיות: "בתחזוקה, בכוננות ובאימונים?"